

วัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน
ตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา : กรณีศึกษา
กิตติกรรมประกาศในวิทยานิพนธ์ที่เขียนเป็นภาษาไทย
An Interlanguage Pragmatic Study of Speech Acts of
Gratitude by Chinese Learners of Thai : A Case Study
of Acknowledgments in Thai Theses¹

หว่านซิน ล้าย^{2*} (Wanxin Lai)^{2*}

ดีอานา คาสา³ (Deeana kasa)³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา โดยเก็บข้อมูลจากกิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์จำนวนทั้งสิ้น 230 เรื่อง แบ่งออกเป็นจากผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนจำนวน 62 เรื่อง ผู้เขียนภาษาไทยจำนวน 100 เรื่อง และผู้เขียนภาษาจีนกลางจำนวน 68 เรื่อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หากลวิธีทางภาษาและเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีการสถิติไค-สแควร์ พร้อมทั้งอธิบายแนวโน้มการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสามกลุ่มใช้กลวิธีการขอบคุณ

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิทยานิพนธ์เรื่อง วัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา: กรณีศึกษากิตติกรรมประกาศในวิทยานิพนธ์ที่เขียนเป็นภาษาไทย

²นิสิตปริญญาโท ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900, อีเมล: wanxin.l@ku.th

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900, อีเมล: deeana.k@ku.th

¹This article is part of a thesis titled: An Interlanguage Pragmatic Study of Speech Acts of Gratitude by Chinese Learners of Thai: A Case Study of Acknowledgments in Thai Theses

²Graduate Student, Department of Thai, Faculty of Humanities, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand, E-mail: wanxin.l@ku.th

³Assistant Professor, Department of Thai, Faculty of Humanities, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand, E-mail: deeana.k@ku.th

*Corresponding author : E-mail address : wanxin.l@ku.th

Received July 22, 2025 Revised: July 24, 2025 Accepted: July 29, 2025

แบบตรงไปตรงมามากกว่ากลวิธีการขอบคุณแบบอ้อมและกลวิธีเสริม เมื่อเปรียบเทียบความถี่พบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมาน้อยกว่าผู้เขียนภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ใช้ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นผลมาจากการถ่ายโอนทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการขอบคุณแบบอ้อมมากกว่าผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญ และใช้กลวิธีเสริมมากกว่าผู้เขียนภาษาไทยแต่ใช้น้อยกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นผลมาจากภาษาละหว่างกลางที่ผู้เรียนนำมาใช้ในภาษาเป้าหมาย ผลการศึกษานี้ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน

คำสำคัญ : วัจนกรรมกรขอบคุณ, วัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา, ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน, กิตติกรรมประกาศ

Abstract

This study investigates the speech acts of gratitude produced by Chinese learners of Thai within the framework of interlanguage pragmatics. Data were collected from 230 thesis acknowledgments, comprising 62 from Chinese learners of Thai, 100 from native Thai writers, and 68 from native Mandarin Chinese writers. The data were analyzed to identify linguistic strategies and compared using the chi-square statistical method, with an explanation of pragmatic transfer trends. The findings revealed that all three groups predominantly used direct gratitude strategies over indirect and supportive strategies. In terms of frequency, Chinese learners of Thai employed direct gratitude strategies significantly less often than native Thai writers but similarly to native Mandarin Chinese writers, indicating pragmatic transfer. However, Chinese learners of Thai employed indirect gratitude strategies significantly more than both native Thai and native Mandarin Chinese writers. They also employed

supportive strategies more frequently than native Thai writers but significantly less often than native Mandarin Chinese writers, reflecting the influence of their interlanguage in the target language. These findings enhance understanding of the linguistic behavior of Chinese learners of Thai and provide practical implications for language instruction to improve their pragmatic competence in Thai.

Keywords : Speech Acts of Gratitude, Interlanguage Pragmatics, Chinese learners of Thai, Acknowledgments

บทนำ

ยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลให้โลกกลายเป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันอย่างแน่นแฟ้นซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลจากสังคมวัฒนธรรมที่แตกต่างสามารถปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้มากยิ่งขึ้น ภาษาในฐานะเครื่องมือสื่อสาร จึงมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลจากบริบทวัฒนธรรมที่หลากหลาย แม้ว่าภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาสากลที่ใช้แพร่หลายที่สุดในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม แต่ในบางกรณีภาษาไทยก็สามารถทำหน้าที่เป็นภาษากลางในการสื่อสารระหว่างบุคคลจากวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน เช่น ยางวอน ฮยอน (2560) ได้ศึกษาชาวเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางสื่อสารกับชาวไทย รดาร์ตน์ ศรีพันธุ์วรกุล (2562) ได้ศึกษาชาวจีนใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางสื่อสารกับชาวไทย ดือนา คาซา (2564) ได้ศึกษาชาวอินโดนีเซียที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางสื่อสารกับชาวไทย

ภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนชาวจีน ตามข้อมูลสถิติจำนวนนักศึกษาต่างชาติ ปีการศึกษา 2565 ภาคเรียนที่ 1 ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (มติชนออนไลน์, 2566) เผยให้เห็นว่า นักศึกษาจีนจัดอยู่ในอันดับที่หนึ่งในจำนวนชาวต่างชาติเข้ามาเรียนที่ประเทศไทย ดังนี้

“จำนวนนักศึกษาต่างชาติ ปีการศึกษา 2565 ภาคเรียนที่ 1 มีจำนวนนักศึกษาต่างชาติ 3.6 หมื่นกว่าคน อันดับ 1-10 นักศึกษาต่างชาตินิยมเรียนในสถาบันอุดมศึกษาไทย ได้แก่ 1) จีนจำนวน 21906 คน 2) เมียนมาจำนวน 4046 คน 3) กัมพูชาจำนวน 1528 คน 4) บุคคลไร้สัญชาติจำนวน 868 คน 5) เวียดนามจำนวน 647 คน 6) ลาวจำนวน 610 คน 7) อินโดนีเซียจำนวน 543 คน 8) ฟิลิปปินส์จำนวน 541 คน 9) อินเดียจำนวน 413 คน และ 10) ภูฏานจำนวน 276 คน”

จากข้อมูลข้างต้น จึงสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนชาวจีนจึงถือเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งและได้รับความสนใจจากนักวิจัยจำนวนมาก อีกทั้งความนิยมในการศึกษาภาษาไทยของผู้เรียนชาวต่างชาติยังส่งผลให้การศึกษาภาษาไทยในฐานะภาษาที่สองได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยปฏิบัติการศาสตร์ของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนยังคงมีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยปฏิบัติการศาสตร์ของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน โดยใช้แนววจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา (interlanguage pragmatics หรือ ILP) หมายถึง การศึกษาความเข้าใจและการผลิตอันตรภาษาของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบข้อมูลภาษาแม่กับภาษาที่สองของผู้เรียนตามแนวทางการศึกษา ที่เสนอโดย Selinker (1972) ซึ่งเป็นสาขาที่ศึกษาการรับรู้และการใช้ภาษาที่สองในเชิงวจนปฏิบัติศาสตร์ของผู้เรียนที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Kasper & Blum-Kulka, 1993 : 3)

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา พบว่า งานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านการผลิตวจนกรรม (speech act) ของผู้เรียน ซึ่งหมายถึงการใช้ถ้อยคำเพื่อสื่อเจตนาในบริบทต่าง ๆ (Searle, 1969) โดยวจนกรรมถือเป็นหน่วยพื้นฐานในการสื่อสารสามารถสะท้อนให้เห็นความสามารถในการใช้ภาษาที่สองของผู้เรียนภาษาไทยชาวต่างประเทศ

แม้ว่างานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มวจนกรรมแสดงความรู้สึกได้รับความสนใจจากนักวิจัยไทยอย่างต่อเนื่อง เช่น วจนกรรมการแสดงความไม่พอใจ (รุ่งอรุณ ใจชื่อ, 2549; สุธาสิณี พลอยขาว, 2551; ชาญวิทย์ เขาวฤทธา, 2561; รดาร์ตน์ ศรีพันธุ์วรศกุล, 2565) วจนกรรมการขอโทษ (ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา, 2541; ประไพพรรณ ฟิ่งฉิม, 2559) วจนกรรมการทักทาย (อิทธิพงษ์ เพ็ชรเกิด, 2556; Kasa, 2021) และวจนกร

รมแสดงความผิดหวัง (อรวี บุญนาค, 2550) แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัจนกรรม การขอบคุณในบริบทของภาษาไทย ทั้งที่วัจนกรรมการขอบคุณจัดอยู่ในกลุ่มวัจนกรรม แสดงความรู้สึก ซึ่งเป็นหนึ่งในห้าประเภทของวัจนกรรมที่ Searle (1969) เสนอไว้

ความรู้สึกซาบซึ้งขอบคุณมีผลทางบวกทั้งต่อความเป็นบุคคลและสะท้อนถึงสัมพันธภาพของความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่าย กิตติกรรมประกาศเป็นบทที่เจ้าของงานแสดงความรู้สึกขอบคุณต่อผู้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นลักษณะการใช้กลวิธีบางประการในการขอบคุณ โดยเฉพาะภาษาเขียนที่เป็นทางการ จึงเป็นข้อมูลที่น่าสนใจ

ทั้งนี้ วัจนกรรมการขอบคุณเป็นวัจนกรรมที่น่าสนใจ เนื่องจากในแต่ละวัฒนธรรม อาจมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์ของผู้ที่มาจากต่างสังคมวัฒนธรรมกันก็มีลักษณะเฉพาะของตน ตัวอย่างดังนี้

ขอให้สุขภาพแข็งแรง พบแต่ความสุข ราบรื่นในการเรียนหรือการทำงาน (ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน)

สุดท้ายนี้ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยจงปกป้องคุ้มครองท่านผู้มีพระคุณทุกท่าน ให้มีความสุขความเจริญตลอดชั่วกาลนานเทอญ (ผู้เขียนภาษาไทย)

祝你们身体健康，平安喜乐

ขอให้พวกคุณสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัยและมีความสุข
(ผู้เขียนภาษาจีนกลาง)

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทั้งสามใช้กลวิธีการอวยพรเช่นเดียวกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ภาษาพบว่า การอวยพรของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาจีนกลางมีลักษณะการใช้ภาษาที่คล้ายคลึงกัน ในขณะที่แตกต่างกับผู้เขียนภาษาไทย ซึ่งแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสังคมวัฒนธรรม ทั้งนี้ ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนมีพฤติกรรมการใช้ภาษาเช่นนี้ อาจเป็นผลมาจากการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา เพื่อแสดงให้เห็นกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทย

ชาวจีนใช้ในการขอบคุณแตกต่างกับผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางหรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งอธิบายปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่าง เช่น การถ่ายโอนทางวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนภาษาไทย และผู้เขียนภาษาจีนกลางตามแนววัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการทบทวนวรรณกรรมออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ วัฒนธรรมการขอบคุณ และวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา

1. วัฒนธรรมการขอบคุณ

วัจนกรรม (speech act) เป็นทฤษฎีที่สำคัญในการศึกษาการใช้ถ้อยคำสื่อเจตนาในบริบทต่าง ๆ โดยมีนักปรัชญาภาษาสองท่านมีบทบาทสำคัญในแนวคิดนี้ได้แก่ จอห์น ออสติน (John Austin) ผู้บุกเบิกทฤษฎีวัจนกรรม และจอห์น เซิร์ล (John Searle) ซึ่งเป็นผู้พัฒนาแนวคิดนี้ให้แพร่หลายมากขึ้น Austin (1962) ได้เสนอว่าเมื่อเรากล่าวถ้อยคำแต่ละครั้ง จะมีการกระทำเกิดขึ้น 3 อย่าง ได้แก่ การสื่อข้อความหรือความหมายตามรูปภาษา (locutionary act) การสื่อเจตนาหรือวัจนกรรม (illocutionary act) และการสื่อผลหรือวัจนผล (perlocutionary act) ส่วน Searle (1969) ซึ่งเห็นว่าวัจนกรรมเป็นหน่วยพื้นฐานในการสื่อสาร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนเนื้อความ (propositional content) และส่วนการสื่อเจตนา (illocutionary act) นอกจากนี้ Searle (1969) ได้จำแนกประเภทวัจนกรรมเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัจนกรรมบอกกล่าว หมายถึง ผู้ก่อดนเองกับความเป็นจริงของถ้อยคำที่กล่าว เช่น การบอกเล่า การสรุป การตำหนิ กลุ่มวัจนกรรมชี้แนะ หมายถึง ผู้พูดพยายามให้ผู้ฟังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การสั่ง การขอรับรอง การถาม กลุ่มวัจนกรรมผูกมัด หมายถึง ผู้พูดผูกมัดตนเองว่าจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในอนาคต เช่น การสัญญา การขู่ว่า การเสนอให้ กลุ่มวัจนกรรม

แสดงความรู้สึก หมายถึง วัจนกรรมที่ผู้พูดแสดงภาวะเกี่ยวกับจิตใจอารมณ์ ความรู้สึก เช่น การขอบคุณ การขอโทษ การทักทาย การแสดงความยินดี และกลุ่มวัจนกรรมประกาศ หมายถึง เมื่อประกาศไปแล้วจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทันที มักเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางสังคม และสถานการณ์ที่เป็นทางการ เช่น การประกาศสงคราม การประกาศการสมรส การไล่ออก อย่างไรก็ตาม Searle (1969 : 67) ยังเสนอว่า ถ้อยคำหนึ่ง ๆ จะจัดเป็นวัจนกรรมใดก็ต่อเมื่อมีเงื่อนไขวัจนกรรมครบตามเงื่อนไขวัจนกรรมนั้น ๆ ประกอบด้วย 4 เงื่อนไข โดยวัจนกรรมที่จะเป็นการขอบคุณได้นั้นต้องมีเงื่อนไข ได้แก่ 1) เงื่อนไขเนื้อความ (propositional condition) คือ การกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และผู้ฟังเป็นผู้กระทำ 2) เงื่อนไขเบื้องต้น (preparatory condition) คือ การกระทำมีประโยชน์ต่อผู้พูดและผู้พูดเชื่อว่าการกระทำนั้นมีประโยชน์ต่อผู้พูดด้วย 3) เงื่อนไขความจริงใจ (sincerity condition) คือ ผู้พูดอยากขอบคุณหรืออยากชื่นชมการกระทำของผู้ฟัง และ 4) เงื่อนไขจำเป็น (essential condition) คือ จัดเป็นการแสดงการขอบคุณหรือการชื่นชม

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรมการขอบคุณ พบว่างานวิจัยที่ศึกษาวัจนกรรมการขอบคุณในภาษาไทยยังไม่พบ แต่วัจนกรรมการขอบคุณในภาษาจีนพบ 2 เรื่อง ได้แก่ The Speech Act of Thanking in Chinese (Wang, 2007) A Corpus-based Study on Thanking Speech Act in Chinese (Kuang, 2013) งานของ Wang (2007) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างของถ้อยคำกล่าวขอบคุณ กลวิธีในการแสดงการขอบคุณ หน้าที่ของถ้อยคำกล่าวขอบคุณ ผลการวิจัยพบว่า การขอบคุณเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน โดยมีโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ 3 ระดับ และกลวิธีในการขอบคุณมีทั้งกลวิธีตรง และกลวิธีอ้อม ส่วนงานของ Kuang (2013) ศึกษากลวิธีในการแสดงการขอบคุณ ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีในการขอบคุณได้แบ่งออกเป็นกลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมากับกลวิธีการขอบคุณแบบอ้อม อย่างไรก็ตาม ผลการเปรียบเทียบความถี่ของการใช้กลวิธีแสดงให้เห็นว่า ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมามากกว่ากลวิธีการขอบคุณแบบอ้อม เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมจีนที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2. วัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา

คำว่า “Interlanguage” ในภาษาไทยจะใช้คำว่า “อันตรภาษา” หรือ “ภาษาระหว่างกลาง” (ราชบัณฑิตยสภา, 2560 : 231) Larry Selinker (1972) นักวิชาการด้านการศึกษารับรู้ภาษาที่สอง (second language acquisition) เป็นคนแรกที่เสนอคำว่า Interlanguage และอธิบายว่า Interlanguage หมายถึง ขั้นที่อยู่ระหว่างกลางของภาษาแม่และภาษาเป้าหมาย (target language) ส่วนวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา (ILP) คือการศึกษาความเข้าใจและการผลิตอันตรภาษาในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ของผู้เรียน เช่น การสื่อเจตนาในบริบทต่าง ๆ โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลภาษาแม่และภาษาที่สองของผู้เรียนตามแนวทางการศึกษาอันตรภาษา (interlanguage studies) ที่เสนอโดย Selinker (1972) เพื่อชี้ให้เห็นว่าความสามารถทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของผู้เรียนต่างจากภาษาเป้าหมายอย่างไร พร้อมทั้งชี้ให้เห็นพฤติกรรมการใช้อันตรภาษาบางประการของผู้เรียนที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ (Kasper & Blum-Kulka, 1993 : 12) และ Boxer (2002) ให้นิยามไว้ว่า วัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาเป็นศาสตร์ที่ศึกษาการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่ภาษาที่ผู้เรียนใช้ โดยทั่วไปงานวิจัยตามแนวทางวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาเป็นการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการผลิตภาษาของเจ้าของภาษาและผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา (Culpeper et al., 2018 : 14)

Kasper & Blum-Kulka (1993 : 4-13) ได้แบ่งขอบเขตของวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ความเข้าใจด้านวัจนปฏิบัติ (pragmatics comprehension) การผลิตการกระทำทางภาษา (production of linguistic action) พัฒนาการของสามัคติยะวัจนปฏิบัติ (development of pragmatic competence) การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติ (pragmatic transfer) และผลการสื่อสาร (communicative effect) ทั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการผลิตการกระทำทางภาษาของผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีน พร้อมทั้งอธิบายการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติ

จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาของ Kasper & Blum-Kulka (1993) เป็นแนวคิดหลักในการศึกษาวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน โดยศึกษาในขอบเขตการผลิตการกระทำทางภาษาและการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติ

วิธีการวิจัย

1. การตรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมและการคัดเลือกข้อมูล

2.1 การเก็บข้อมูลจากกิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์

1) กลุ่มผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้วิจัยจะเลือกกิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์จากฐานข้อมูลกลุ่มมหาวิทยาลัยกลุ่มแรกที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด คือกลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (จำนวน 16 แห่ง) โดยเลือกวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย และกำหนดว่าวิทยานิพนธ์ที่เก็บมาต้องเป็นวิทยานิพนธ์ที่เขียนเป็นภาษาไทยและผู้เขียนเป็นชาวจีน ได้ทั้งหมด 62 เรื่อง

2) กลุ่มผู้เขียนภาษาไทย ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมวิทยานิพนธ์จากฐานข้อมูลมหาวิทยาลัยกลุ่มที่ 1 ดังกล่าวข้างต้น จากนั้น เลือกวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นสาขาภาษาไทย และกำหนดว่าผู้เขียนต้องเป็นชาวไทย ได้ทั้งหมดจำนวน 2625 เรื่อง

3) กลุ่มผู้เขียนภาษาจีนกลาง ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูล China National Knowledge Infrastructure (CNKI) โดยใช้คำว่า “泰语” (ภาษาไทย) เป็นคำสำคัญในการค้นหา แล้วเลือกสาขาวิชาวรรณคดีภาษาเอเชียและแอฟริกา และสาขาภาษาศาสตร์ภาษาต่างประเทศและภาษาศาสตร์ประยุกต์ พบบานสาขาวิชาวรรณคดีภาษาเอเชียและแอฟริกาและสาขาภาษาศาสตร์ภาษาต่างประเทศและภาษาศาสตร์ประยุกต์ทั้งหมด 128 เรื่อง จากนั้น ตัดวิทยานิพนธ์ที่เขียนโดยชาวต่างชาติ และวิทยานิพนธ์ที่ไม่มีกิตติกรรมประกาศและงานแปลเอกสารออก ได้ทั้งหมด 68 เรื่อง

2.2 การคัดเลือกข้อมูลกิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์

ในการคัดเลือกข้อมูลกิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์ กลุ่มผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน จะเลือกทั้งหมดที่ได้มา เนื่องจากวิทยานิพนธ์ที่เขียนเป็นภาษาไทยของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนที่เผยแพร่ออกมามีเพียง 62 เรื่อง ในกลุ่มผู้เขียน

ภาษาไทย ผู้วิจัยคัดเลือก 100 เรื่องจาก 2625 เรื่องด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ส่วนกลุ่มผู้เขียนภาษาจีนกลาง ผู้วิจัยคัดเลือกวิทยานิพนธ์ทั้งหมดที่ได้มารวม 68 เรื่อง ดังนั้น กิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งหมด 230 เรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูลกิตติกรรมประกาศวิทยานิพนธ์

1) นำเนื้อหาในกิตติกรรมประกาศของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนภาษาไทย และผู้เขียนภาษาจีนกลางมาแบ่งเป็นถ้อยคำตามนิยามของ Hurford & Heasley (1983 : 16) ที่ว่า “ถ้อยคำหมายถึงช่วงของการพูดที่ค้นด้วยความเงียบ โดยผู้พูดคนเดียวคนหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะ” ดังนั้น ผู้วิจัยใช้การเว้นวรรคและการจบความเป็นเกณฑ์ในการแบ่งถ้อยคำ

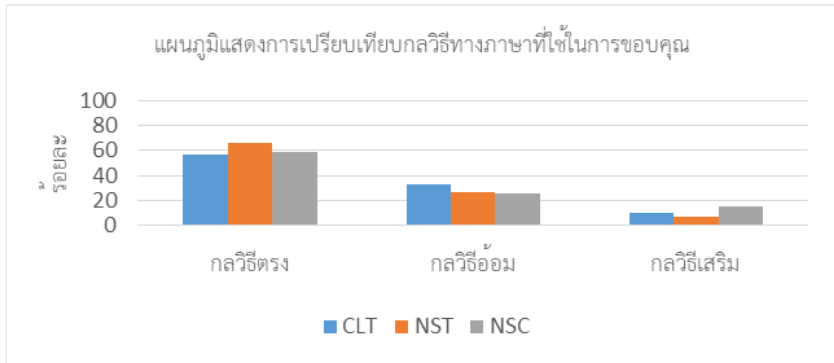
2) นำถ้อยคำที่แบ่งออกมาจำแนกเป็นกลวิธีทางภาษาตามความรู้ทางวาทปฏิบัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นกลวิธีตรง กลวิธีอ้อม และกลวิธีเสริม โดยใช้เกณฑ์เจตนาของผู้เขียน

3) นับความถี่ของกลวิธีต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มเลือกใช้ในการขอขอบคุณวิเคราะห์การถ้อยคำโดยทางวาทปฏิบัติ โดยใช้วิธีการทางสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการขอขอบคุณแตกต่างจากผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

ผลการศึกษา

ผลการเปรียบเทียบวาทกรรมการขอขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนกับผู้เขียนภาษาไทย ตามแนววาทปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา ประกอบด้วย การเปรียบเทียบกลวิธีการขอขอบคุณ พร้อมอธิบายการถ้อยคำโดยทางวาทปฏิบัติ ทั้งนี้ การนำกลุ่มผู้เขียนภาษาจีนกลางมาประกอบการเปรียบเทียบกลุ่มผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและกลุ่มผู้เขียนภาษาไทย เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอิทธิพลของภาษาแม่ที่มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการขอขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน

การเปรียบเทียบกลวิธีทางภาษาที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน (CLT) ผู้เขียนภาษาไทย (NST) และผู้เขียนภาษาจีนกลาง (NSC) ใช้ในการขอบคุณแสดงให้เห็นว่า วัฒนธรรมการขอบคุณของกลุ่มข้อมูลทั้งสามกลุ่มมีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการขอบคุณ
ที่มา : หวานชิน ล้าย (ออกแบบเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567)

จากแผนภูมิข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทั้งสามกลุ่มต่างใช้การขอบคุณที่ทั้งใกล้เคียงกันและแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงแบ่งการเปรียบเทียบกลวิธีทางภาษาที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาไทยใช้ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ภาพรวมของกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการขอบคุณ กลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และกลวิธีทางภาษาที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

1. ภาพรวมของกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการขอบคุณ ผลการศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีทางภาษาที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาไทยใช้ในการขอบคุณสามารถสรุปได้เป็นประเด็นต่อไปนี้

1) กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการขอบคุณของทั้งสามกลุ่มมีทั้งกลวิธีตรง กลวิธีอ้อม และกลวิธีเสริม โดยกลวิธีตรง หมายถึงถ้อยคำที่แสดงว่าผู้เขียนกล่าวขอบคุณผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่สามารถตีความเป็นเจตนาอื่นได้ และกลวิธีอ้อม หมายถึงถ้อยคำที่แสดงว่าผู้เขียนกล่าวขอบคุณผู้อื่นโดยไม่มีคำว่า “ขอบคุณ” ปรากฏ แต่ใช้กลวิธีอื่นที่ต้องการอาศัยการตีความเพื่อให้เข้าใจการแสดง

เจตนาขอบคุณ ส่วนกลวิธีเสริม หมายถึงถ้อยคำที่ไม่ได้แสดงว่าผู้เขียนต้องการกล่าวขอบคุณผู้อื่นเมื่อปรากฏเดียว แต่นำมาใช้เสริมถ้อยคำที่เป็นกลวิธีหลักในการแสดงเจตนาขอบคุณเพื่อเน้นความรู้สึกขอบคุณให้มีน้ำหนักและแสดงความเคารพหรือใส่ใจว่าผู้เขียนไม่ได้มองข้ามความเมตตาที่ผู้อื่นมีให้

ในกลุ่มผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน พบกลวิธีตรง 1 กลวิธี คือการขอบคุณแบบตรงไปตรงมา และใช้กลวิธีอ้อมทั้งหมด 8 กลวิธี ได้แก่ การชื่นชมยกย่อง การยกย่องความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง การแสดงความรู้คุณ การอุทิศ การแสดงความรู้สึกมีความสุข การกล่าวถึงความสัมพันธ์ และการแสดงความรู้สึกโชคดี ส่วนกลวิธีเสริมพบ 4 กลวิธี ได้แก่ การเน้นความรู้สึกขอบคุณ การแสดงความหวัง การอวยพร และการถ่อมตน

ในกลุ่มผู้เรียนภาษาไทย พบกลวิธีตรง 1 กลวิธี คือการขอบคุณแบบตรงไปตรงมา และพบกลวิธีอ้อมทั้งหมด 8 กลวิธี ได้แก่ การยกย่องความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น การชื่นชมยกย่อง การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง การอุทิศ การแสดงความรู้คุณ การแสดงความรู้สึกโชคดี การแสดงความรู้สึกภูมิใจ และการแสดงความรู้สึกมีความสุข ส่วนกลวิธีเสริมพบ 5 กลวิธี ได้แก่ การเน้นความรู้สึกขอบคุณ การให้คำมั่นสัญญา การแสดงความหวัง การอวยพร และการถ่อมตน

ในกลุ่มผู้เรียนภาษาจีนกลาง พบกลวิธีตรง 1 กลวิธี คือการขอบคุณแบบตรงไปตรงมา และพบกลวิธีอ้อมทั้งหมด 12 กลวิธี ได้แก่ การชื่นชมยกย่อง การยกย่องความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง การแสดงความรู้สึกโชคดี การแสดงความรู้คุณ การตอบรับความคาดหวัง การแสดงความรู้สึกมีความสุข การกล่าวถึงความสัมพันธ์ การแสดงความรู้สึกอบอุ่นใจ การแสดงความรู้สึกสบายใจ การแสดงความรู้สึกดีใจ และการยกย่องความดีความชอบให้แก่ตนเอง ส่วนกลวิธีเสริมพบ 5 กลวิธี ได้แก่ การเน้นความรู้สึกขอบคุณ การให้คำมั่นสัญญา การแสดงความหวัง การอวยพร และการถ่อมตน

ทั้งนี้ ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมา มากกว่ากลวิธีการขอบคุณแบบอ้อมเช่นเดียวกับผู้เรียนภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนกลาง อาจเป็นผลมาจากมาตรฐานของรูปแบบการเขียนกิตติกรรมประกาศ

2) ในส่วนของกลวิธีตรง ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมาในความถี่น้อยกว่าผู้เขียนภาษาไทยและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=56.87\% < NST=66.28\%$; $X^2=16.291$, $p\text{-value}<0.01$) ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนก็ใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมาน้อยกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางแต่ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=56.87\% < NSC=59.34\%$; $X^2=0.962$, $p\text{-value}=0.327$) สันนิษฐานได้ว่าพฤติกรรมการใช้ภาษาเช่นนี้เป็นผลมาจากการถ่ายโอนทางวัฒนธรรม

3) ในส่วนของกลวิธีอ้อม พบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนมีการเลือกใช้กลวิธีทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน กับผู้เขียนภาษาไทย โดยกลวิธีที่ปรากฏในทั้งสองกลุ่มมีทั้งหมด 6 กลวิธี ได้แก่ การชื่นชมยกย่อง การยกย่องความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง การอุทิศ การแสดงความรู้สึกมีความสุข การแสดงความรู้สึกโชคดี อย่างไรก็ตาม กลวิธีการขอบคุณแบบอ้อมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้ทั้งหมดเป็นกลวิธีที่เน้นผู้อื่น ซึ่งแตกต่างกับผู้เขียนภาษาไทยมีการเลือกใช้กลวิธีที่เน้นตนเอง ทั้งนี้ กลวิธีการขอบคุณแบบอ้อมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้มากที่สุด คือการชื่นชมยกย่อง เช่นเดียวกับผู้เขียนภาษาจีนกลาง ในขณะที่ผู้เขียนภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีการยกย่องความดีความชอบให้แก่ผู้อื่นมากที่สุด เมื่อพิจารณาในด้านความถี่พบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีอ้อมมากกว่าผู้เขียนภาษาไทยและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=33.28\% > NST=26.78\%$; $X^2=8.803$, $p\text{-value}=0.003$) ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนก็ใช้กลวิธีอ้อมมากกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางและต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=33.28\% > NSC=25.14\%$; $X^2=12.353$, $p\text{-value}<0.01$) ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากภาษาระหว่างกลางที่ผู้เรียนนำมาใช้ภาษาเป้าหมาย

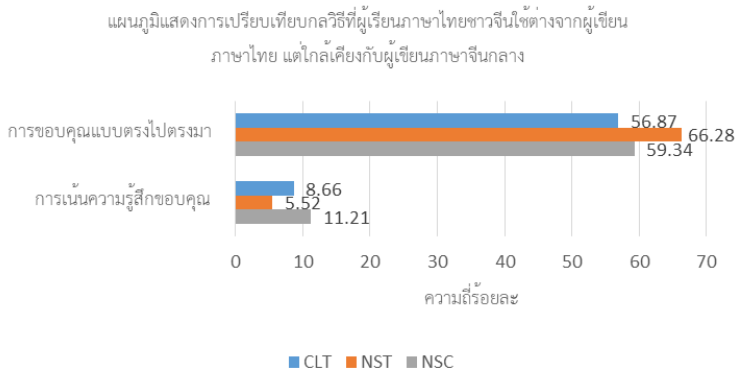
4) ในส่วนของกลวิธีเสริม ผู้วิจัยพบว่า ความหลากหลายของกลวิธีเสริมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้คล้ายคลึงกับผู้เขียนภาษาไทยเช่นกัน โดยกลวิธีเสริมที่พบในข้อมูลทั้งสองกลุ่ม ได้แก่ การเน้นความรู้สึกขอบคุณ การแสดงความหวัง การอวยพร การถ่อมตน และผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาไทยเลือกใช้มากที่สุด คือการเน้นความรู้สึกขอบคุณ เมื่อพิจารณาความถี่ในการใช้กลวิธีเสริมพบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีเสริมมากกว่าผู้เขียนภาษาไทยและแตกต่าง

อย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=9.85\% > NST=6.95\%$; $X^2=4.929$, $p\text{-value}=0.026$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีเสริมน้อยกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางและต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=9.85\% < NSC=15.52\%$; $X^2=10.757$, $p\text{-value}=0.001$) อาจสันนิษฐานได้ว่า พฤติกรรมการใช้ภาษาเช่นนี้ไม่ได้เป็นผลมากจากการถ่ายโอนทางวัฒนธรรม แต่เป็นผลมาจากข้อจำกัดของความสามารถทางวัฒนธรรมของผู้เรียน กล่าวคือ เนื่องจากความสามารถทางวัฒนธรรมของผู้เรียนยังไม่พัฒนาอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีเสริมมากขึ้นในการขอบคุณ ในขณะที่ผู้เขียนภาษาไทยมีความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทย จึงใช้กลวิธีเสริมอย่างระมัดระวังและหลีกเลี่ยงการใช้มากเกินไป

2. กลวิธีทางภาษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากการเปรียบเทียบความถี่ที่ปรากฏของกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางใช้ ผู้วิจัยได้จำแนกกลวิธีที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยแต่ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาจีน และกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลาง

2.1 กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยแต่ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาจีนกลาง

กลวิธีการขอบคุณที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยแต่ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาจีนกลางมี 2 กลวิธี ได้แก่ การขอบคุณแบบตรงไปตรงมา การเน้นความรู้สึกขอบคุณ ผลการเปรียบเทียบ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทย แต่ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาจีนกลาง
ที่มา : หว่านซิน ล่าย (ออกแบบเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567)

จากแผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การขอบคุณแบบตรงไปตรงมาเป็นกลวิธีตรงที่ทั้งสามกลุ่มใช้ในความถี่สูง และการเน้นความรู้สึกขอบคุณที่เป็นกลวิธีเสริมที่ใช้ในความถี่น้อยลง ดังนี้

กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมา หมายถึง ถ้อยคำที่แสดงว่าผู้เขียนกล่าวขอบคุณผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมาโดยไม่สามารถตีความเป็นเจตนาอื่นได้ และมักจะมีความว่า “ขอบคุณ” หรือคำที่สื่อความหมายเดียวกันกับ “ขอบคุณ” ปรากฏด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 1 ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งญาติพี่น้องทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยอยู่เสมอ

จากตัวอย่างที่ 1 เป็นวัจนกรรมกรการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนต้องการขอบคุณคุณพ่อคุณแม่ และสมาชิกต่าง ๆ ในครอบครัวที่ส่งกำลังใจให้โดยตลอด เป็นการขอบคุณแบบตรงไปตรงมาเช่นกัน เห็นได้จากถ้อยคำ “ขอกราบขอบพระคุณ”

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมาน้อยกว่าผู้เขียนภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=56.87\% < NST=66.28\%$; $X^2=16.291$, $p\text{-value}<0.01$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาจีนกลางใช้กลวิธีนี้ในความถี่ที่ใกล้เคียงกัน

(CLT=56.87%<NSC=59.34%; $\chi^2=0.962$, p-value=0.327) ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานได้ว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนถ้าย้อนพฤติกรรมการใช้ภาษาเช่นนี้จากภาษาจีน ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางใช้กลวิธีการขอขอบคุณแบบตรงไปตรงมาน้อยกว่าผู้เขียนภาษาไทย อาจเป็นผลมาจากหลักการความสุภาพของ Leech (1983) ที่กล่าวว่าชาวจีนให้ความสำคัญกับหลักความถ่อมตน (modesty Maxim) และหลักกลวิธี (tact Maxim) จึงมักหลีกเลี่ยงการขอขอบคุณแบบตรงไปตรงมา เพราะอาจถูกมองว่าเป็นการแสดงความรู้สึกของตนมากเกินไป และหันมาใช้กลวิธีอ้อมหรือกลวิธีเสริมแทน ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยที่มองว่าการขอขอบคุณเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ฟังมากกว่าการคุกคามหน้า ดังที่ Brown & Levinson (1987) กล่าวว่า การขอขอบคุณแบบตรงไปตรงมาอาจคุกคามหน้าด้านลบของผู้พูด ในขณะที่ชาวไทยมองว่าเป็นการ “ให้หน้า” และแสดงความจริงใจ

การเน้นความรู้สึกขอขอบคุณ หมายถึง การใช้คำขยายและมูลบทเพื่อยกระดับและเน้นย้ำความรู้สึกขอขอบคุณ ของผู้เขียน เมื่อปรากฏเดี่ยวไม่ได้สื่อเจตนาขอขอบคุณ จึงต้องปรากฏกับกลวิธีหลักเพื่อแสดงเจตนาการขอขอบคุณ เช่น

ตัวอย่างที่ 2 ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณประเทศไทยอีกครั้งที่ได้ให้ที่อยู่อย่างอบอุ่นเอื้อเฟื้อต่อผู้วิจัยมานานหลายปี

จากตัวอย่างที่ 2 เป็นวัจนกรรมกรการขอขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน การที่กล่าวขอบคุณอย่างเดี่ยวไม่สามารถแสดงความรู้สึกขอขอบคุณอย่างเพียงพอ จำเป็นต้องใช้คำสื่อมูลบท “อีกครั้ง” เพื่อกล่าวขอบคุณซ้ำและเน้นความรู้สึกขอขอบคุณ

ตัวอย่างที่ 3 ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่เป็นอย่างสูง

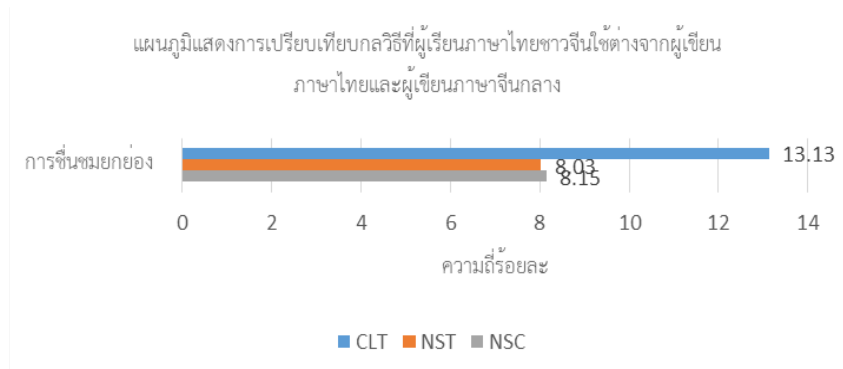
จากตัวอย่างที่ 3 เป็นวัจนกรรมกรการขอขอบคุณของผู้เขียนภาษาไทย ผู้เขียนใช้รูปภาษา “เป็นอย่างสูง” ในเน้นความรู้สึกขอขอบคุณ โดยปรากฏร่วมกับกลวิธีการขอขอบคุณแบบตรงไปตรงมา

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการเน้นความรู้สึกขอขอบคุณมากกว่าผู้เขียนภาษาไทยและต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (CLT=8.66%>NST=5.52%; $\chi^2=6.792$, p-value=0.009) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทย

ชาวจีนใช้กลวิธีนี้ในความถี่ที่ใกล้เคียงกัน ($CLT=8.66\% < NSC=11.21\%$; $\chi^2=2.737$, $p\text{-value}=0.098$) จึงสันนิษฐานว่าพฤติกรรมการใช้ภาษาเช่นนี้ถ่ายโอนจากภาษาจีนเช่นกัน ทั้งนี้ ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาจีนกลางเลือกใช้กลวิธีนี้มากกว่าผู้เขียนภาษาไทยเนื่องจากในวัฒนธรรมจีน เจ้าของภาษามิชอบใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมาประกอบกับกลวิธีการเน้นความรู้สึกขอบคุณเพื่อเสริมความรู้สึกซาบซึ้งขอบคุณที่มีต่อผู้ให้ความช่วยเหลือ และมักจะใช้พจนานุกรมบางประการในการขอบคุณ เช่น “衷心感谢” (ขอบคุณอย่างจริงใจ) จึงส่งผลให้ความถี่ของผู้เขียนภาษาจีนสูงกว่า อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของภาษาแม่ยังส่งผลให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนถ่ายโอนพฤติกรรมการใช้ภาษาเช่นนี้มาใช้ในภาษาไทย ในขณะที่ผู้เขียนภาษาไทยมีรูปภาพที่มากพอในการแสดงความรู้สึกซาบซึ้งขอบคุณโดยไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีนี้มาเสริมความรู้สึก

2.2 กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลาง

กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลาง พบเพียงกลวิธีเดียว คือ กลวิธีการชื่นชมยกย่อง ผลการเปรียบเทียบความถี่ที่ปรากฏของกลวิธีตามแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลาง
ที่มา : หว่านซิน ล่าย (ออกแบบเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567)

จากแผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การชื่นชมยกย่องเป็นกลวิธีอ้อมที่ใช้ในความถี่สูงในการขอบคุณแบบอ้อม โดยการชื่นชมยกย่อง หมายถึงผู้เขียนกล่าวขอบคุณโดยชื่นชมยกย่องความประพฤติดีของผู้ให้ความช่วยเหลือ หรือการแสดงการยอมรับความช่วยเหลือที่ได้จากผู้อื่น เช่น

ตัวอย่างที่ 4 คนไทยเป็นคนใจดี มีความเป็นมิตร ชอบช่วยเหลือผู้คน มีสัมมาคารวะ และมีรอยยิ้มที่จริงใจ

จากตัวอย่างที่ 4 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนชื่นชมว่า “คนไทยเป็นคนใจดี มีความเป็นมิตร ชอบช่วยเหลือผู้คน มีสัมมาคารวะ และมีรอยยิ้มที่จริงใจ” เพื่อกล่าวขอบคุณ

ตัวอย่างที่ 5 ผู้เป็นอากาศ เป็นแสงสว่างที่ไม่มีวันดับ และรักลูกโดยปราศจากเงื่อนไข

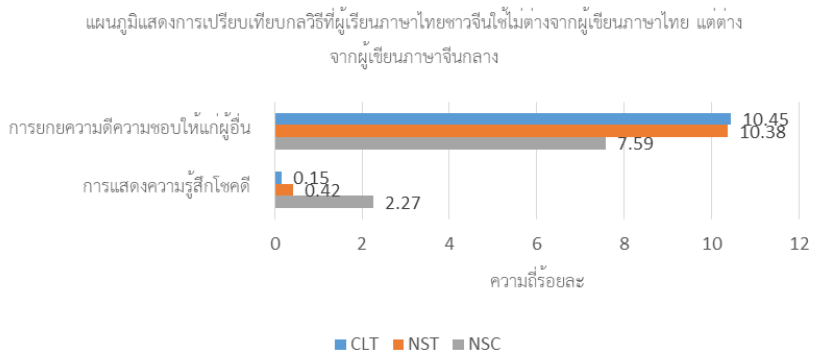
จากตัวอย่างที่ 5 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทย ผู้เขียนชื่นชมยกย่องแม่เป็น “ผู้เป็นอากาศ เป็นแสงสว่างที่ไม่มีวันดับ รักลูกโดยปราศจากเงื่อนไข” เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนต้องการขอบคุณคุณแม่

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การชื่นชมยกย่องเป็นกลวิธีอ้อมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ในความถี่มากกว่าผู้เขียนภาษาไทยและต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=13.13\% > NST=8.03\%$; $\chi^2=12.561$, $p\text{-value}<0.001$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนเลือกใช้กลวิธีนี้มากกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ($CLT=13.13\% > NSC=8.15\%$; $\chi^2=10.225$, $p\text{-value}=0.001$) ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากข้อจำกัดของความสามารถทางวัฒนธรรมของนักเรียน กล่าวคือ ผู้เรียนในการรับรู้ภาษาที่สอง อาจเลือกใช้กลวิธีที่ถ่ายโอนจากภาษาแม่มากเกินไป

3. กลวิธีทางภาษาที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ กลวิธีทางภาษาที่ไม่แตกต่างกันมีทั้งหมด 8 กลวิธี ได้แก่ การยกย่องความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง การแสดงความรู้คุณ การแสดงความรู้สึกมีความสุข การแสดงความรู้สึกโชคดี การแสดงความหวัง การอวยพร การถ่อมตน ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบความถี่ที่ปรากฏ ผู้วิจัยได้จำแนกกลวิธีเหล่านี้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลวิธีที่ใช้ไม่แตกต่างจากผู้เขียนภาษาไทย แต่ต่างจากผู้เขียนภาษาจีนกลาง และกลวิธีที่ใช้ไม่แตกต่างจากผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลาง

3.1 กลวิธีที่ใช้ไม่แตกต่างจากผู้เขียนภาษาไทย แต่ต่างจากผู้เขียนภาษาจีนกลาง

กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ไม่ต่างจากผู้เขียนภาษาไทย แต่ต่างจากผู้เขียนภาษาจีนกลาง มี 2 กลวิธี ได้แก่ การยกความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น การแสดงความรู้สึกโชคดี ผลการเปรียบเทียบความถี่ที่ปรากฏ ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ไม่ต่างจากผู้เขียนภาษาไทย แต่ต่างจากผู้เขียนภาษาจีนกลาง
ที่มา : หว่านซิน ล่าย (ออกแบบเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567)

จากแผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การยกความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น และการแสดงความรู้สึกโชคดีเป็นกลวิธีอ้อมที่ใช้ไม่ต่างจากผู้เขียนภาษาไทย แต่ต่างจากผู้เขียนภาษาจีนกลาง ดังนี้

การยกความดีความชอบให้แก่ผู้อื่น หมายถึงผู้เขียนกล่าวขอบคุณ โดยยกความสำเร็จที่ได้ให้เป็นความสำเร็จที่มาจากผู้อื่น กลวิธีนี้แสดงให้เห็นว่า ที่การเขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จได้นั้นเป็นเพราะผู้อื่น เช่น

ตัวอย่างที่ 6 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากมิได้รับความกรุณาจากหลายฝ่าย

จากตัวอย่างที่ 6 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนใช้ถ้อยคำ “วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากมิได้รับความกรุณาจากหลายฝ่าย” กล่าวเพราะความกรุณาจากหลายฝ่าย วิทยานิพนธ์นี้จึงสำเร็จ

ตัวอย่างที่ 7 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถและความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (ต่อไป ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์...เพื่อละชื่อเฉพาะตลอดทั้งงานวิจัยนี้)

จากตัวอย่างที่ 7 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เขียนภาษาไทย ผู้เขียนใช้ถ้อยคำ “วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถและความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ...อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์” เพื่อบอกว่า เพราะได้รับความเมตตาจากและความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นี้จึงสำเร็จ

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การยกความดีความชอบให้แก่ผู้อื่นเป็นกลวิธีอ้อมที่ผู้เรียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาไทยใช้ในความถี่ใกล้เคียงกัน และไม่ได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=10.45\% > NST=10.38\%$; $\chi^2=0.002$, $p\text{-value}=0.961$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้ต่างจากผู้เขียนภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=10.45\% > NSC=7.59\%$; $\chi^2=3.874$, $p\text{-value}=0.049$) อาจสันนิษฐานได้ว่าพฤติกรรมการใช้ภาษาเช่นนี้เนื่องจากพัฒนาการของความสามารถทางวัจนปฏิบัติของผู้เรียน กล่าวคือ ในการรับรู้ภาษาที่สอง ผู้เรียนได้รับอิทธิพลจากหลักการทางวัจนปฏิบัติของภาษาเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้ความถี่ที่ปรากฏของกลวิธีนี้ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาไทย อย่างไรก็ตาม กลวิธีการยกความดีความชอบให้แก่ผู้อื่นเป็นกลวิธีที่พบบ่อยในการเขียนแบบทางการทั้งภาษาไทยและภาษาจีน จึงมีพจนานุกรมที่มีลักษณะการใช้ภาษาที่คล้ายคลึงกัน เช่น วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมเลือกใช้กลวิธีนี้ในความถี่สูงกว่า

การแสดงความรู้สึกโชคดี หมายถึงการขอบคุณโดยใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึกโชคดีของตน เช่น

ตัวอย่างที่ 8 ผู้วิจัยรู้สึกเป็นเกียรติ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ด้วยความเคารพ รัก และซาบซึ้งใจอย่างยิ่ง

จากตัวอย่างที่ 8 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนเลือกกล่าวขอบคุณโดยผ่านการแสดงความรู้สึกโชคดีของตน เห็นได้จากถ้อยคำ “ผู้วิจัยรู้สึกเป็นเกียรติ”

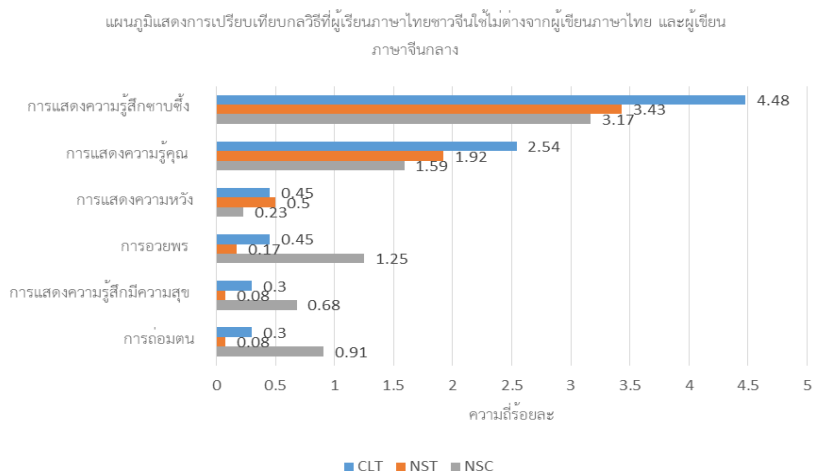
ตัวอย่างที่ 9 ผู้วิจัยโชคดีมากที่ได้มาเป็นลูกศิษย์ครู

จากตัวอย่างที่ 9 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เขียนภาษาไทย ผู้เขียนใช้ถ้อยคำ “ผู้วิจัยโชคดีมากที่ได้มาเป็นลูกศิษย์ครู” เพื่อบอกว่าขอบคุณอาจารย์ที่รับผู้เขียนเป็นลูกศิษย์

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การแสดงความรู้สึกโชคดีเป็นกลวิธีอ้อมที่ผู้เรียนภาษาไทยใช้น้อยกว่าผู้เรียนภาษาไทยแต่ไม่ได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=0.15\% < NST=0.42\%$; $X^2=0.970$, $p\text{-value}=0.325$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้แตกต่างจากผู้เรียนภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=0.15\% < NSC=2.27\%$; $X^2=12.784$, $p\text{-value}<0.001$) สันนิษฐานได้ว่าเป็นผลมาจากการพัฒนาการของความสามารถทางวัจนปฏิบัติของผู้เรียน กล่าวคือผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมภาษาเป้าหมาย และได้สะสมประสบการณ์การเขียนทางวิชาการในภาษาไทย เลยทำให้ความสามารถทางวัจนปฏิบัติได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้ผู้เรียนภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีการแสดงความรู้สึกโชคดีน้อยลง

3.2 กลวิธีที่ใช้ไม่แตกต่างจากผู้เรียนภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนกลาง

กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ไม่ต่างจากผู้เรียนภาษาไทยและผู้เรียนภาษาจีนกลางมีทั้งหมด 6 กลวิธี ได้แก่ การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง การแสดงความรู้คุณค่า การแสดงความหวัง การอวยพร การแสดงความรู้สึกมีความสุข การถ่อมตน ผลการเปรียบเทียบความถี่ที่ปรากฏดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบกลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ไม่ต่างจากผู้เขียนภาษาไทย และผู้เขียนภาษาจีนกลาง

ที่มา : หวานชิน ล้าย (ออกแบบเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567)

จากแผนภูมิข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ไม่ต่างจากผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางมีทั้งกลวิธีอ่อนและกลวิธีเสริม ทั้งนี้ กลวิธีอ่อนประกอบด้วย การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง การแสดงความรู้คุณ การแสดงความรู้สึกมีความสุข ส่วนกลวิธีเสริม ได้แก่ การแสดงความรู้สึก การอวยพร และการถ่อมตน

การแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง หมายถึงการกล่าวขอบคุณโดยแสดงความรู้สึกซาบซึ้งของตน เช่น ตัวอย่างที่ 10 ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

จากตัวอย่างที่ 10 เป็นวัจนกรรมกรขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนผู้เขียนในข้อถ้อยคำ “ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง” เพื่อแสดงความรู้สึกซาบซึ้ง สามารถตีความได้ว่าผู้เขียนขอบคุณอาจารย์ที่ให้ความกรุณา

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การแสดงความรู้สึกซาบซึ้งเป็นกลวิธีอ่อนที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ในความถี่ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาไทยและไม่ได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=4.48\% > NST=3.43\%$; $X^2=1.284$, $p\text{-value}=0.257$) ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาจีนกลาง

และไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ($CLT=4.48\% > NSC=3.17\%$; $X^2=1.809$, $p\text{-value}=0.179$) ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีนี้เนื่องจากมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ การแสดงความรู้สึกราบรื่นซึ่งเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่สำคัญทั้งในวัฒนธรรมไทยและจีน

การแสดงความรู้คุณ หมายถึง การกล่าวขอบคุณโดยแสดงว่าตนเองทราบและซาบซึ้งในพระคุณที่ผู้อื่นมอบให้ มักปรากฏคำ “ระลึก” เช่น

ตัวอย่างที่ 11 ขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดา-มารดา ที่เป็นทั้งชีวิตของผู้เขียน

จากตัวอย่างที่ 11 เป็นวัจนกรรมกรขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนใช้ถ้อยคำ “ขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดา-มารดา” เพื่อบอกว่าตนเองทราบและซาบซึ้งในพระคุณที่ได้จากบิดามารดาเป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การแสดงความรู้คุณเป็นกลวิธีอ้อมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ในความถี่มากกว่าผู้เขียนภาษาไทยเล็กน้อยแต่ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=2.54\% > NST=1.92\%$; $X^2=0.768$, $p\text{-value}=0.381$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้มากกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางแต่ไม่ได้ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ($CLT=2.54\% > NSC=1.59\%$; $X^2=1.764$, $p\text{-value}=0.184$) ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าปรากฏการณ์เช่นนี้เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากการเรียนข้ามวัฒนธรรม กล่าวคือ ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนในการรับรู้ภาษาที่สองได้สัมผัสภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับรู้กลวิธีการขอบคุณในภาษาไทย ในขณะเดียวกัน ผู้เขียนภาษาจีนกลางได้เลือกใช้กลวิธีนี้เนื่องจากในวัฒนธรรมจีนมีการใช้กลวิธีการขอบคุณนี้เช่นกัน ดังนั้น ทั้งสามกลุ่มได้เลือกใช้กลวิธีการขอบคุณนี้ในความถี่ที่ใกล้เคียงกันและไม่ได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

การแสดงความหวัง หมายถึง การกล่าวขอบคุณโดยแสดงความคาดหวังของผู้เขียนที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ในระยะยาว มักมีรูปแบบภาษา “หวังว่า” ปรากฏด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 12 ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน ปลูกฝังให้ผู้วิจัยมีความมานะพากเพียรในการศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จ ท้ายที่สุดนี้ หากมีความบกพร่องหรือผิดพลาด

ประการใด ผู้วิจัยขอภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์นี้คงมีประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อยสำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับบทขยายแสดงเวลาและสถานที่ระหว่างภาษาจีนกับภาษาไทยต่อไป

จากตัวอย่างที่ 12 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เขียนใช้รูปภาษา “หวังว่า” บอกสิ่งที่คาดหวังคือ “วิทยานิพนธ์นี้คงมีประโยชน์บ้างไม่มากนักน้อยสำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับบทขยายแสดงเวลาและสถานที่ระหว่างภาษาจีนกับภาษาไทยต่อไป” โดยใช้ร่วมกับกลวิธีการอุทิศ “ขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน ปลุกฝังให้ผู้วิจัยมีความมานะพากเพียรในการศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จ” เพื่อสื่อเจตนาขอบคุณ

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การแสดงความหวังเป็นกลวิธีเสริมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้น้อยกว่าผู้เรียนภาษาไทยเล็กน้อยอย่างแต่ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=0.45\% < NST=0.5\%$; $X^2=0.026$, $p\text{-value}=0.871$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้มากกว่าผู้เรียนภาษาจีนกลางแต่ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=0.45\% > NSC=0.23\%$; $X^2=0.581$, $p\text{-value}=0.446$) ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากความคล้ายคลึงกันระหว่างวัฒนธรรม กล่าวคือ การแสดงความหวังเป็นพฤติกรรมที่สุภาพและเหมาะสมในวัฒนธรรมไทยและจีน และพฤติกรรมเช่นนี้ถูกมองว่าเป็นการกระทำที่จำเป็นและพบบ่อยในมุมมองชาวไทยและชาวจีน จึงทำให้ทั้งสามกลุ่มมีความถี่ในการใช้กลวิธีนี้ใกล้เคียงกันและไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

การอวยพร หมายถึง การกล่าวขอบคุณโดยใช้ถ้อยคำที่แสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่น ช่วยให้ผู้ที่ได้รับการขอบคุณรู้สึกได้รับสิ่งดี ๆ กลับมา มักมีคำ “ขอให้” ปรากฏด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 13 ขอให้สุขภาพแข็งแรง พบแต่ความสุข ราบรื่นในการเรียนหรือการทำงาน

ตัวอย่างที่ 14 ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยจงปกป้องคุ้มครองท่านผู้มีพระคุณทุกท่าน ให้มีความสุขความเจริญตลอด ช่วงกาลนานเทอญ

ตัวอย่างที่ 13 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ส่วนตัวอย่างที่ 14 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทย แม้ว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เรียนภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีการอวยพรเช่นเดียวกัน แต่ลักษณะการใช้ภาษาแตกต่างกัน เนื่องจากสังคมวัฒนธรรมต่างกัน

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การอวยพรเป็นกลวิธีเสริมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้มากกว่าผู้เขียนภาษาไทยแต่ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=0.45\% > NST=0.17\%$; $\chi^2=1.262$, $p\text{-value}=0.261$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้น้อยกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางแต่ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ($CLT=0.45\% < NSC=1.25\%$; $\chi^2=2.715$, $p\text{-value}=0.099$) จึงสันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากความคล้ายคลึงกันในลักษณะทางวัฒนธรรม กล่าวคือ ในวัฒนธรรมไทยและจีน ถ้อยคำกล่าวอวยพรมักใช้ในการแสดงความปรารถนาดี ความเคารพต่อผู้อื่น โดยเฉพาะในกิตติกรรมประกาศ การอวยพรกลายเป็นประเพณีทางสังคม วัฒนธรรมที่ใช้แสดงความเคารพและขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือ ดังนั้น ถึงแม้ว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาไทยมีภูมิหลังทางสังคมวัฒนธรรมที่ต่างกัน แต่การใช้กลวิธีการอวยพรเพื่อแสดงเจตนาขอบคุณในกิตติกรรมประกาศเป็นสิ่งที่มีความสอดคล้องกันในหลาย ๆ วัฒนธรรม ทำให้ทั้งสามกลุ่มมีความถี่ในการใช้กลวิธีนี้ใกล้เคียงกัน

การแสดงความรู้สึกมีความสุข หมายถึง การกล่าวขอบคุณโดยใช้ถ้อยคำแสดงความรู้สึกมีความสุข เช่น

ตัวอย่างที่ 15 ผู้วิจัยรู้สึกมีความสุขที่มีเพื่อน ๆ อยู่เคียงข้างกัน

จากตัวอย่างที่ 15 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนผู้เรียนแสดงความรู้สึกมีความสุข โดยใช้ถ้อยคำ “ผู้วิจัยรู้สึกมีความสุขที่มีเพื่อน ๆ อยู่เคียงข้างกัน” เพื่อขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ อยู่ข้างกัน

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การแสดงความรู้สึกมีความสุขเป็นกลวิธีอ้อมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้มากกว่าผู้เขียนภาษาไทยแต่ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=0.3\% > NST=0.08\%$; $\chi^2=1.234$, $p\text{-value}=0.267$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้น้อยกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางแต่ไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ($CLT=0.3\% < NSC=0.68\%$; $\chi^2=1.079$, $p\text{-value}=0.299$) ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากความคล้ายคลึงกันด้านวัฒนธรรม กล่าวคือ วัฒนธรรมไทยและจีนมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในด้านมารยาทในการเขียนทางวิชาการ การแสดงอารมณ์ความรู้สึกเป็นกลวิธีการขอบคุณที่พบบ่อยทั้งในวัฒนธรรมไทยและจีน

ซึ่งทำให้ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและผู้เขียนภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีในความคิดที่ใกล้เคียงอย่างไม่ได้มีนัยสำคัญ

การถ่อมตน หมายถึง การกล่าวขอบคุณโดยใช้ถ้อยคำที่ผู้เขียนลดคุณค่าของตนเองหรือยอมรับข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ เช่น

ตัวอย่างที่ 16 ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีบุญคุณแก่ผู้เขียน หากมีสิ่งขาดบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดนั้น

จากตัวอย่างที่ 16 เป็นวัจนกรรมการขอบคุณของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้เรียนใช้ถ้อยคำ “ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดนั้น” ปรากฏร่วมกับกลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมา “ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีบุญคุณแก่ผู้เขียน” เพื่อแสดงเจตนาขอบคุณ

เมื่อพิจารณาความถี่ที่ปรากฏพบว่า การถ่อมตนเป็นกลวิธีเสริมที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้มากกว่าผู้เขียนภาษาไทยแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($CLT=0.3\% > NST=0.08\%$; $\chi^2=1.234$, $p\text{-value}=0.267$) ในขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีนี้น้อยกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน ($CLT = 0.3\% < NSC=0.91\%$; $\chi^2=2.197$, $p\text{-value}=0.138$) ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเป็นผลมาจากลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ วัฒนธรรมไทยและจีนให้ความสำคัญกับความอ่อนน้อมถ่อมตน โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เป็นทางการหรือการเขียนทางวิชาการ การถ่อมตนในวัฒนธรรมไทยและจีนมักแสดงออกผ่านการหลีกเลี่ยงการโอ้อวดและการเน้นย้ำถึงการมีส่วนร่วมของผู้อื่น ลักษณะทางวัฒนธรรมเช่นนี้ทำให้ผู้เขียนได้เลือกใช้กลวิธีนี้ในความคิดที่ใกล้เคียงกันและไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยการยอมรับของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนว
วจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาสามารถสรุปตามประเด็นได้ดังต่อไปนี้

1. ในภาพรวมของกลวิธีการขอขอบคุณพบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมใช้
กลวิธีการขอขอบคุณ แบบตรงไปตรงมามากกว่ากลวิธีการขอขอบคุณแบบอ้อมเช่นเดียวกับ
ผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานว่าทั้งสามกลุ่ม
นิยมใช้กลวิธีการขอขอบคุณแบบตรงไปตรงมามากกว่ากลวิธีการขอขอบคุณแบบอ้อม
ส่วนความหลากหลายในการใช้กลวิธีพบว่ากลวิธีที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนและ
ผู้เขียนภาษาไทยใช้ในการขอขอบคุณมีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่น้อยกว่าผู้เขียน
ภาษาจีนกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการ
ขอขอบคุณที่มีความหลากหลายมากกว่าผู้เขียนภาษาไทย เนื่องจากได้รับอิทธิพล
จากรูปแบบการเขียนทางวิชาการ กล่าวคือ ในสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่มีความ
เป็นสากล การเขียนกิตติกรรมประกาศในวิทยานิพนธ์มักมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน
โดยเฉพาะผู้เรียนใช้ภาษาที่สองในการเขียน มักจะอ้างอิงรูปแบบการขอขอบคุณแบบ
ตรงไปตรงมาจากแนวปฏิบัติในระดับสากล ซึ่งมักเน้นการใช้ภาษาที่กระชับและชัดเจน
ดังนั้น ในวงการวิชาการทั้งจีนและไทย การใช้กลวิธีการขอขอบคุณแบบตรงไปตรงมา
ในส่วนของการขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนร่วมงาน สถาบัน หรือผู้สนับสนุน
จึงเป็นเรื่องที่ได้รับการยอมรับ เนื่องจากช่วยให้การสื่อสารในเชิงวิชาการมี
ความชัดเจนและเป็นทางการ

2. ผลทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการขอขอบคุณ
แบบตรงไปตรงมาน้อยกว่าผู้เขียนภาษาไทยและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่
ใช้กลวิธีนี้ใกล้เคียงกับผู้เขียนภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นผลมาจากการถ่ายโอนทาง
วจนปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้กลวิธีการขอขอบคุณแบบอ้อมมากกว่า
ผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญ และใช้กลวิธีเสริมมากกว่า
ผู้เขียนภาษาไทยแต่น้อยกว่าผู้เขียนภาษาจีนกลางอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นผล
มาจากภาษาระหว่างกลางที่ผู้เรียนนำมาใช้ในภาษาเป้าหมาย โดยเฉพาะการใช้
กลวิธีมากเกินไปจนความจำเป็น (overuse) อาจเกิดจากปัจจัยที่หลากหลาย ได้แก่
การสร้างกฎของตนเอง ความไม่มั่นใจทางวจนปฏิบัติ หรือคลังคำศัพท์ที่จำกัด

3. ในด้านแนวโน้มการถ่ายโอนพบว่า การถ่ายโอนมีทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งการถ่ายโอนทางบวก หมายถึงการที่พฤติกรรมทางวัฒนธรรมทางปฏิบัติศาสตร์และความรู้ อื่น ๆ ในภาษาแม่และภาษาที่สองเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการถ่ายโอนทางลบ หมายถึง การที่อิทธิพลของความสามารถทางวัฒนธรรมปฏิบัติในภาษาแม่ซึ่งแตกต่างจาก ภาษาที่สองส่งผลต่อการรับรู้และการใช้ภาษาที่สองของผู้พูด การถ่ายโอนทางบวก ประกอบด้วย การถ่ายโอนทางภาษาศาสตร์วัฒนธรรมปฏิบัติและการถ่ายโอนทาง วัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์สังคม เช่น ในกลวิธีการขอขอบคุณแบบตรงไปตรงมา ผู้เรียนภาษาไทย ชาวจีนมักใช้รูปแบบ “ขอขอบพระคุณ+ผู้ให้ความช่วยเหลือ+เหตุผลที่ต้องการขอบคุณ” ในขณะที่ผู้เขียนภาษาจีนกลางใช้รูปแบบ “ขอบคุณ+ผู้ให้ความช่วยเหลือ+เหตุผล ที่ต้องการขอบคุณ” เช่นกัน และรูปแบบการขอบคุณเช่นนี้ไม่แตกต่างกับพฤติกรรม การใช้ภาษาของผู้เขียนภาษาไทย จึงเป็นการถ่ายโอนทางภาษาศาสตร์วัฒนธรรมปฏิบัติ ส่วนการถ่ายโอนทางวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์สังคม เช่น การใช้กลวิธีการขอขอบคุณแบบ ตรงไปตรงมาโดยคำนึงถึงสถานภาพของผู้ให้ความช่วยเหลือ และการเรียงลำดับ ผู้ให้ความช่วยเหลือตามระดับฐานะทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องอำนาจ และระยะห่างทางสังคมของวัฒนธรรมไทย อย่างไรก็ตาม การถ่ายโอนทางลบมีเพียง การถ่ายโอนทางภาษาศาสตร์วัฒนธรรมปฏิบัติ เช่น ในกลวิธีการขอขอบคุณแบบตรงไป ตรงมา ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้รูปแบบ “ขอแสดงความขอบคุณ” ซึ่งมีลักษณะ การใช้ภาษาล้ำยุคคลึงกับการใช้รูปแบบ “致以感谢” (ขอแสดงความขอบคุณ) ของผู้เขียนภาษาจีนกลาง และรูปแบบนี้ไม่ได้ปรากฏในผู้เขียนภาษาไทย จึงจัด เป็นการถ่ายโอนทางภาษาศาสตร์วัฒนธรรมปฏิบัติ

4. จากการวิเคราะห์การใช้กลวิธีที่เน้นผู้อื่นกับกลวิธีที่เน้นตนเอง พบว่า ผู้เขียนภาษาไทยและผู้เขียนภาษาจีนกลางแม้จะเน้นการขอบคุณผู้อื่นเป็นหลัก แต่ยังปรากฏการใช้กลวิธีที่เน้นตนเองเช่นกัน ขณะที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้เฉพาะกลวิธีที่เน้นผู้อื่นเท่านั้น ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมภาษาในการขอบคุณของชาวไทยและชาวจีนนั้นต่างมีวัฒนธรรมแม่เป็นเหตุผลเบื้องหลัง โดยทั้งสังคมไทยและสังคมจีนให้ความสำคัญกับความเป็นกลุ่ม (collectivism) ซึ่งให้ความสำคัญกับความสามัคคี ความสัมพันธ์ และหน้าที่ต่อส่วนรวม (Hofstede, 1984; Triandis, 1995) อีกทั้งยังมีมุมมองตัวตนแบบพึ่งพากัน (interdependent view

of self) ที่เน้นบทบาทในกลุ่มและความเชื่อมโยงระหว่างบุคคล (Markus & Kitayama, 1991) แต่ด้วยอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบัน ความเป็นปัจเจก (individualism) จึงเริ่มมีบทบาทมากขึ้น

5. ผู้เขียนภาษาไทยนิยมใช้ถ้อยคำกล่าวขอบคุณที่สะท้อนแนวคิดทางพุทธศาสนา เช่น การอุทิศผลบุญ หรือการขอพรจากพระรัตนตรัย ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของศาสนาที่หยั่งรากลึกในระบอบคุณค่าไทย (Keyes, 1971; Komin, 1990) พฤติกรรมทางภาษานี้สะท้อนค่านิยมด้านศาสนาที่แทรกซึมอยู่ในวิถีคิดและการแสดงความกตัญญูของชาวไทย ในทางกลับกัน ผู้เขียนภาษาจีนกลางกลับไม่มีการใช้ถ้อยคำขอบคุณเชิงศาสนาอย่างชัดเจน แต่เน้นถ้อยคำที่สะท้อนบทบาทหน้าที่ทางสังคมและคุณค่าด้านจริยธรรมตามลัทธิขงจื้อและเต๋า (Tu, 1998) ทั้งนี้สะท้อนแนวโน้มของสังคมจีนยุคใหม่ที่ให้ความสำคัญกับโลกิยนิยมและวิทยาศาสตร์มากขึ้น (Yang, 2011) อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มผู้เขียนภาษาไทยชาวจีน พบการใช้กลวิธีที่เชื่อมโยงกับพุทธศาสนาในบางกรณี เช่น การอุทิศ ซึ่งอาจเป็นผลจากการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยผ่านการศึกษาในสถาบันไทย หรือการเดินทางแบบต้นฉบับจากเจ้าของภาษา สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้และปรับใช้ความรู้ด้านวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์สังคมให้เหมาะสมกับบริบทวัฒนธรรมเป้าหมายในระดับหนึ่ง (Kasper & Rose, 2002)

6. แม้ว่าผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนมีพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้แตกต่างกับผู้เขียนภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่อาจเกิดปัญหาในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมและผลการศึกษาช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางวัฒนธรรมปฏิบัติของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน

7. เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการขอบคุณของนักวิจัยผู้อื่น พบว่า Wang (2007) และ Kuang (2013) ล้วนชี้ให้เห็นว่า กลวิธีทางภาษาในการขอบคุณสามารถจำแนกได้เป็นกลวิธีตรงกับกลวิธีอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ทั้งสองกลวิธีเช่นกัน แต่สิ่งที่เพิ่มเติมคือการใช้กลวิธีเสริม เช่น การเน้นความรู้สึกขอบคุณ การแสดงความหวัง การอวยพร การถ่อมตน เป็นกลวิธีเสริมที่พบทั้งในกลุ่มผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน และผู้เขียนภาษาไทย

เมื่อเปรียบเทียบความถี่ที่ปรากฏของกลวิธี พบว่า ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนนิยมใช้กลวิธีการขอบคุณแบบตรงไปตรงมามากกว่ากลวิธีการขอบคุณแบบอ้อมเช่นเดียวกับกลุ่มผู้เรียนภาษาไทยและกลุ่มผู้เขียนภาษาจีนกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kuang (2013) กล่าวคือ ชาวจีนนิยมใช้กลวิธีตรงมากกว่ากลวิธีอ้อมในการขอบคุณ โดยเฉพาะในบริบทการเขียนทางวิชาการ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมจีนที่ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

ข้อเสนอแนะในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง

1) ควรจัดกิจกรรมเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเปรียบเทียบการใช้รูปแบบและกลวิธีการขอบคุณในภาษาแม่กับภาษาไทย เช่น การเปรียบเทียบรูปแบบ “致以感谢” (ขอแสดงความขอบคุณ) กับ “ขอกราบขอบพระคุณ” เพื่อสร้างความตระหนักรู้ด้านพลังวัจนปฏิบัติและระดับความสุภาพ 2) ควรบูรณาการการฝึกเขียนวัจนกรรมในบริบทจริง เช่น การฝึกเขียนกิตติกรรมประกาศโดยให้ความสำคัญกับลำดับผู้ที่ต้องการขอบคุณ การเลือกกลวิธี และการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมไทย 3) ควรส่งเสริมความรู้ด้านวัฒนธรรม ควบคู่กับการเรียนภาษาที่สอง เช่น การอธิบายบทบาทของศาสนาในคำอวยพร การใช้คำสุภาพที่มีความแตกต่างทางบริบทสังคม และการกล่าวถึงความสัมพันธ์ในบริบทของการขอบคุณ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1) ควรศึกษาวัจนกรรมการขอบคุณที่เป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการขอบคุณที่ปรากฏในบริบทการปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรม เช่น วัจนกรรมการขอบคุณที่ผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนใช้ในบริบทการกล่าวคำเมื่อสำเร็จการศึกษา 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มผู้เรียนภาษาไทยที่มาจากวัฒนธรรมอื่น เช่น ผู้เรียนชาวญี่ปุ่น ชาวเวียดนาม หรือชาวอังกฤษ เพื่อเปรียบเทียบแนวโน้มการถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติในมิติวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน 3) ควรศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยาหรือแรงจูงใจของผู้เรียนภาษาที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีทางภาษา เช่น ความรู้สึกกลัวการใช้ภาษาผิด หรือความรู้สึกเป็นเจ้าของวัฒนธรรมเป้าหมาย ซึ่งอาจส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ภาษาในระดับลึกซึ้ง

บรรณานุกรม

- ชาญวิทย์ เขียวฤทธา. (2561). วัจนกรรมการแสดงความไม่พอใจของนักศึกษา
ต่อผู้ปกครองและปัจจัยที่ผู้พูดคำนึงถึง, **วารสารมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์** มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. 12(2), 96-126.
- ดิอนา คาซา. (2564). การปฏิสัมพันธ์ของชาวอินโดนีเซียที่ใช้ภาษาไทยเป็น
ภาษาที่สองกับชาวไทย : การศึกษาตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตร
ภาษาและวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างวัฒนธรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ดุุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา. (2541). วัจนกรรมการขอโทษในภาษาไทย.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโท) กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพพรรณ พิงฉิม. (2559). เมื่อนักการเมืองไทยขอโทษ : การวิเคราะห์
วัจนกรรมการขอโทษผ่านสื่อสาธารณะตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์,
วารสารอักษรศาสตร์. 45(2), 305-350.
- มติชน. (2566). **จีน ครองแชมป์ น.ศ.ต่างชาติ มาเรียนมหา'ลัยไทยมากที่สุด
พบอยู่ ม.เอกชนกว่า 15,000 คน**. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2568, จาก
https://www.matichon.co.th/education/news_4297743.
- ยาววอน ฮยอน. (2559). การศึกษากลวิธีแสดงความเห็นแย้งของนักศึกษาเกาหลี
ที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 ในการสนทนาแบบแสดงความคิดเห็น
ในภาษาไทยตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา, **วารสารภาษา
และภาษาศาสตร์**. 34(2), 1-19.
- ยาววอน ฮยอน. (2560). การปฏิสัมพันธ์ของชาวเกาหลีที่ใช้ภาษาไทยและ
ชาวไทยในปริบทธุรกิจ : การศึกษาตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์
อันตรภาษาและวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างวัฒนธรรม. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รดารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล. (2562). **การศึกษาวัจนกรรมการแสดงความเห็นแย้งของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา : กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีนจากมณฑล ยูนนานและกวางสี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รดารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล. (2565). การศึกษาวัจนกรรมการแสดงความคิดเห็นตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ภาษาระหว่างกลาง: กรณีศึกษาผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน, **วารสารภาษาและภาษาศาสตร์**. 40(2), 89-114.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2560). **พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์** (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่งอรุณ ใจชื่อ. (2549). **วัจนกรรมการแสดงความคิดเห็นไม่พอใจในภาษาไทย : กรณีศึกษานิสิตนักศึกษา.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธาณี พลอยขาว. (2551). **วัจนกรรมการแสดงความคิดเห็นไม่พอใจในกระดานสนทนาทางอินเทอร์เน็ต.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อธิพงษ์ เพ็ชรเกิด. (2556). **วัจนกรรมการทักทายของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่, วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** มหาวิทยาลัยพะเยา. 1(1), 2-10.
- อรวิ บุญนาค. (2550). **กลวิธีการใช้ภาษาแสดงความผิดหวังต่อผู้ฟังที่มีสถานภาพต่างกันในประเทศไทย: กรณีศึกษานิสิตนักศึกษา.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Austin, J. L. (1962). **How to do things with words** (Vol. 75). Oxford : Clarendon Press.
- Boxer, D. (2002). Discourse issues in cross-cultural pragmatics, **Annual review of applied linguistics**. 22, 150–167.
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). **Politeness: Some universals in language usage**. Cambridge : Cambridge University Press.

- Culpeper, J., Mackey, A., & Taguchi, N. (2018). **Second language pragmatics: From theory to research**. New York: Routledge.
- Hofstede, G. (1984). **Culture's consequences: International differences in work-related values** (Vol. 5). Beverly Hills, CA: Sage.
- Kasa, D. (2021). **Greetings of thai speakers: Content and linguistic strategies**, *Kasetsart Journal of Social Sciences*. 42(4), 953-959.
- Kasper, G., & Blum-Kulka, S. (1993). **Interlanguage pragmatics**. Oxford: Oxford University Press.
- Kasper, G., & Rose, K. R. (2002). **Pragmatic development in a second language**. Oxford: Blackwell Publishing, Inc.
- Keyes, C. F. (1971). **Buddhism and national integration in Thailand**, *The Journal of Asian Studies*. 30(3), 551-567.
- Komin, S. (1990). Culture and work-related values in Thai organizations, *International journal of psychology*. 25(3-6), 681-704.
- Kuang, C. (2013). **A Corpus-based Study on Thanking Speech Act in Chinese**. (Master's thesis). Sichuan: University of Electronic Science and Technology of China.
- Leech, G. N. (1983). **Principles of Pragmatics**. London: Longman.
- Markus, H. R., & Kitayama, S. (1991). **Culture and the self: implications for cognitions, emotion, and motivation**, *Psychological review*. 98(2), 224-253.
- Searle, J. R. (1969). **Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Selinker, L. (1972). **Interlanguage**, *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*. 10(1-4), 209-232.

- Triandis, H. C. (1995). **Individualism and Collectivism**. Boulder, CO : Westview Press.
- Tu, W. M. (1998). **Confucius and Confucianism**. In W. H. Slote & G. A. De Vos (Eds.), *Confucianism and the family*. Albany, NY: State University of New York Press.
- Wang, L. (2007). **The Speech Act of Thanking in Chinese**. (Master's thesis). Guangxi: Guangxi Normal University.
- Yang, F. (2011). **Religion in China: Survival and revival under communist rule**. Oxford: Oxford University Press.